CZU: 159.922.1:316.356.2 **DOI:** https://doi.org/10.5281/zenodo.7360044

RELAȚIA DINTRE TIPUL DE ATAȘAMENT ȘI SATISFACȚIA MARITALĂ LA TINERELE CUPLURI

Viorica ȘAITAN
Republica Moldova
Elena BRUMĂ
România

Cercetarea privind tipurile de atașament și satisfacția maritală la tinerele familii este actuală, întrucât fiecare cuplu tinde să-și mențină o relație cât mai durabilă și armonioasă pe parcursul întregii vieți. Cunoașterea propriilor tipare de comportament, în special pe plan afectiv în raport cu ceilalți, dar și a modelelor de comportament ale partenerului din cuplu, contribuie la o înțelegere reciprocă mai bună, la creșterea empatiei, tratarea cu grija și atenție a nevoilor celuilalt și în final determină creșterea mulțumirii față de relația romantică în care persoana este implicată. Din aceste considerente ne propunem să determinăm și să analizăm relația dintre tipurile de atașament și satisfacția maritală la 50 de cupluri din Republica Moldova.

***Cuvinte-cheie**: tip de atașament, atașament sigur, atașament anxios-evitant, atașament anxios-rezistent, atașament ambivalent, atașament dezorganizat, satisfacție în cuplu.*

THE RELATIONSHIP BETWEEN ATTACHMENT TYPE AND MARITAL SATISFACTION IN YOUNG COUPLES

This researching is important if we look at the types of attachment and marital satisfaction in young couples, as each couple tends to maintain a relationship as lasting and harmonious as possible throughout life. Knowing your own patterns of behavior, especially emotionally in relation with other people, but also the behavior patterns of the partner in the couple, contributes to a better mutual understanding, at increasing empathy, treating with care and attention the needs of your partner and ultimately it increases the satisfaction in the romantic relationship. From this considerations we offer to determine and to analyze the relationship between the types of attachment and marital satisfaction at 50 couples from Republic of Moldova.

***Keywords:** type of attachment, secure attachment, avoidant anxious attachment, resistant anxious attachment, ambivalent attachment, disorganized attachment, couple satisfaction.*

Introducere

La etapa contemporană, datorită slăbirii anumitor norme sociale, dar și emancipării drepturilor umane, tinerii beneficiază de o gamă mai variată de alegeri în formarea și întreținerea relației de cuplu. Deși gradul de libertate a crescut considerabil în ceea ce privește obligațiile, angajamentul și intimitatea sexuală, studiile afirmă că acest aspect poate servi ca factor în scăderea satisfacției din relație. O particularitate importantă pentru crearea unui cuplu

armonios este tipul de atașament al partenerului, care își are rădăcinile încă din copilărie, unde de mic învăța tipare concrete de comportamente alături de îngrijitori. Satisfacția maritală merită o atenție deosebită din partea societății, întrucât de ea depinde starea de bine a individului, atât la nivel psihologic, cât și biologic, influențând considerabil productivitatea în muncă, nașterea și creșterea viitoarelor generații, dar și implicarea în alte activități sociale. Din aceste considerente, ne propunem în prezentul studiu să determinăm relația dintre tipul de atașament și satisfacția maritală la tinerele cupluri.

Aspecte teoretice

Atașamentul reprezintă o emoție apropiată și durabilă, legătură stabilită ca urmare a unei lungi relații dintre două persoane, potrivit autorului M.Ainsworth (1960) [*apud* 1]. Particularitatea care diferă atașamentul de alte relații afective rezidă în faptul că acesta conferă un sentiment de securitate și confort. Mai mulți autori, precum Lewis și Goldberg, J.Bowlby, M.Ainsworth, menționează că comportamentele părinților, prin care aceștia își demonstrează afectivitatea, grija și protecția, pot fi ușor interiorizate de către copil și mai apoi expuse în alte tipuri de relații [*apud* 2]. Deși inițial J.Bowlby și alți psihologi s-au centrat în studiile lor mai mult pe cercetarea atașamentului la copiii mici, ulterior își extind teoria lor, afirmând că tipul de atașament are un impact asupra persoanei pe parcursul întregii vieți, asupra relațiilor interpersonale.

Continuând studiile realizate de Ainsworth, Mary Main a dezvoltat teoria atașamentului, dorind să stabilească o legătură dintre tipurile de atașament la copiii mici și comportamentele adulților manifestate în relațiile de cuplu. În baza rezultatelor unui studiu calitativ, a identificat următoarele tipuri de atașament la adulți:

- *Adultul atașat autonom* – în copilărie a beneficiat de un stil de atașament securizant. Este independent, se poate adapta ușor în societate, la diferite situații noi de viață. Își poate descrie în mod coerent copilăria, menționând atât traumele, cât și momentele frumoase petrecute alături de părinți. Din punct de vedere emoțional, este echilibrat și flexibil în relație.
- *Adultul cu atașament dezinteresat (indiferent)* – în copilărie a format cu îngrijitorii un stil de atașament evitant sau ambivalent. Când intuiește că o posibilă relație va eșua, alege să nu se implice în aceasta pentru a nu răni partenerul, astfel pretinde că este dezinterezat.
- *Adultul cu atașament preocupant* – de mic și-a format un atașament anxios-rezistent, având parte de multe momente dureroase alături de cei apropiați. În relația cu ceilalți frecvent exprimă mânie sau agresivitate, din cauza incoerenței comportamentelor părinților din copilăria sa. În cuplu, de obicei este suspicios, gelos, nu manifestă destulă încredere în partener. Poate deveni abuziv față de partenerul său și să transmită copilului un tip de

atașament la fel de anxios, nesecurizant.

- *Adultul cu atașament dezorganizat (cu traume nerezolvate)* – în relație aproape că nu-și asumă rolul de partener, este haotic și impredictibil. Se adaptează cu greu, are șansa crescută să devină dependent de droguri sau de alcool. Neglijarea sau violența manifestată față de copil creează la acesta un tip de atașament de asemenea dezorganizat [3].

Satisfacția în cuplu (maritală) se referă la evaluarea globală de către o persoană a componentelor specifice din relația sa de cuplu. Numeroase studii demonstrează că satisfacția maritală joacă un rol important în stabilitatea căsătoriei. Unii autori, precum Garcia (1999), consideră că satisfacția poate fi analizată sub trei aspecte: satisfacția față de propriul partener, satisfacția în viața de familie, satisfacția generală de viață.

Studiile privind sistemele de credințe și modelele de interacțiune ale cuplurilor fericite într-o căsnicie pe termen lung au raportat că aceste relații au trăsături distinctive. Printre variabilele cele mai importante la soți au fost identificate: căsătoria cu o persoană pe care au iubit-o, care are simțul umorului, care se angajează în relație față de partener, simte plăcere alături de acesta și poate împărtăși cu el viața, sunt prieteni și pot lua împreună decizii; respectul, valorile morale puternice, loialitatea sexuală, dorința de a fi un părinte bun, dorința de a-și satisface și susține soțul (soția), dorința de a fi un partener bun și capacitatea de a ierta [4].

Aspecte metodologice

Scopul cercetării constă în determinarea relației dintre tipul de atașament și satisfacția maritală la tinerele cupluri.

Ipotezele cercetării

1. Există o relație dintre tipul de atașament și satisfacția maritală la tinerele cupluri.
2. Există diferențe în manifestarea tipului de atașament și satisfacției maritale la cuplurile aflate în concubinaj și la cele căsătorite.

Grupul experimental: În prezenta cercetare au participat 50 de cupluri, formate timp de până la 5 ani, dintre care 25 de cupluri se află în uniune consensuală, iar 25 de cupluri sunt căsătorite. În total eșantionul constituie 100 de persoane (50 de femei și 50 de bărbați). Participanții investigați au vârsta cuprinsă între 21 și 30 de ani, unii dintre ei sunt încadrați în câmpul muncii, alții la moment își fac studiile în cadrul universităților din Republica Moldova.

Metode: Pentru realizarea scopului propus, am utilizat *Scala pentru determinarea tipului de atașament la adulți* (Collins și Read, 18 itemi) și *Scala pentru Măsurarea Satisfacției Maritale* (Spanier, 32 de itemi).

Rezultate și discuții

Ca urmare a interpretării cantitative, cu referire la tipul de atașament la

tinerele cupluri, rezultatele empirice atestă o diferențiere vădită la subiecții din uniunile consensuale (45%) și la cei căsătoriți (85%), primii având o pondere mai mare la tipul de atașament evitant, comparativ cu cei din urmă, la care predomină tipul de atașament securizant; procentele la tipurile de atașament evitant și anxios-ambivalentfiind minime (Figura 1):

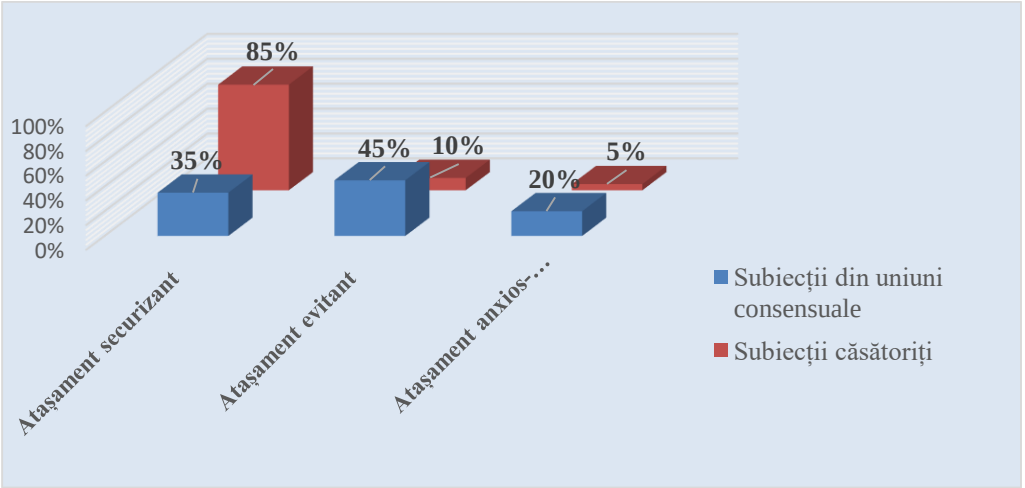

Figura 1. Prezentarea grafică a rezultatelor privind tipurile de atașament la persoanele căsătorite și la cele din uniuni consensuale

Datele statistice, conform testului *T – test independent* (diferența dintre medii), confirmă cele expuse anterior privind diferențele de manifestare a tipului de atașament la cuplurile căsătorite și la cuplurile aflate în uniuni consensuale (Tabelul 1), fiind confirmată ipoteza a doua.

Tabelul 1. Diferențe în manifestarea tipului de atașament

	t-Student	**Pragul de semnificație**
Atașament securizant	2,838	0,006
Atașament evitant	-4,107	0,000
Atașament anxios-ambivalent	-3,706	0,000

Persoanele cu un tip de atașament securizant sunt mai echilibrate emoțional și flexibile în relație, în schimb indivizii cu tip de atașament nesecurizant, precum atașamentul evitant și anxios-ambivalent, nu au încredere în persoana de alături, sunt geloși sau în genere evită să se implice în construirea relației pentru a nu răni pe cineva [5]. Potrivit literaturii de specialitate, încrederea simțită față de partener, sprijinul emoțional și receptivitatea constantă la diferite cerințe sunt printre cele mai importante elemente care determină formarea unei relații romantice de lungă durată. Aceste caracteristici sunt strâns asociate cu

relațiile de căsătorie, unde responsabilitățile și angajamentul soților este mult mai mare, comparativ ale persoanelor care se află în relații de coabitare și dispun de mai multă libertate și individualism [6]. Rezultatele privind satisfacția maritală la tinerele cupluri de asemenea atestă diferențe în funcție de cupluri căsătorite și cupluri în concubinaj (Figura 2).

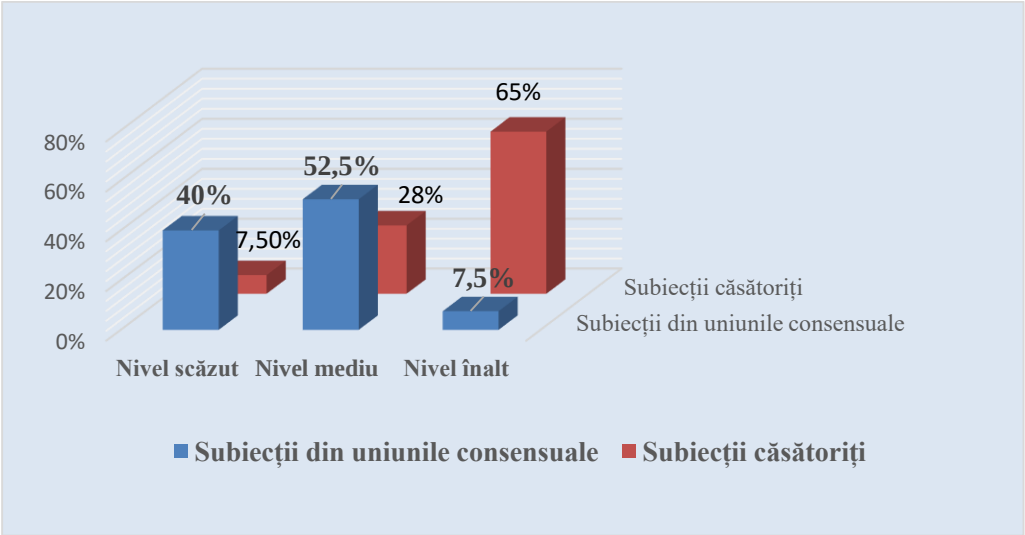

Figura 2. Prezentarea grafică a rezultatelor privind satisfacția maritală la persoanele căsătorite și la cele din uniuni consensuale

Și datele statistice identifică existența unei diferențe semnificative (t=5,593; p=0,000) în manifestarea satisfacției maritale între cuplurile ce trăiesc în concubinaj și cuplurile căsătorite. Diferențele respective sunt condiționate de faptul că persoanele căsătorite se bucură de mai multă stabilitate în cuplu, tind spre formarea unui viitor comun prosper, depun mai mult efort întru menținerea relației și sunt încrezute în partenerul pe care l-au ales să-și petreacă tot restul vieții. Indivizii din uniunile libere au valori ce se deosebesc în mare parte de cele ale cuplurilor căsătorite, întrucât relația lor nu este oficializată juridic și/ sau religios, la ei predomină egalitarismul economic și politic, asumarea riscurilor, implicare redusă și incertitudini frecvente; în astfel, aceste cupluri date sunt mult mai fragile și au o șansă crescută să se destrame [7].

Pentru determinarea relației dintre tipul de atașament și satisfacția maritală la tinerele cupluri am utilizat coeficientul de corelație simplă Bravais-Pearson. Rezultatele atestă prezența unei corelații pozitive, direct proporționale (r=0,441 p=0,000) între atașamentul securizant și satisfacția maritală la tinerele cupluri (Tabelul 2). Cu cât mai accentuat se manifestă un atașament securizant, cu atât crește și nivelul satisfacției maritale.

Tabelul 2. Rezultatele privind relația dintre tipul de atașament și satisfacția maritală la tinerele cupluri

	Satisfacție maritală	
	Coeficientul de corelație (r)	**Pragul de smenificație**
Atașament securizant	0,441	0,000
Atașament evitant	-0,238	0,034
Atașament anxios-ambivalent	-0,507	0,000

De asemenea, identificăm o corelație negativă (r=-0,238p=0,034) invers proporțională între atașamentul evitant și satisfacția maritală, ceea ce presupune că cu cât mai pronunțat se manifestă un nivel mai înalt al tipului de atașament evitant, cu atât scade nivelul satisfacției maritale. O relație puternic invers proporțională identificăm între atașamentul anxios-ambivalent și satisfacția maritală (-0,507 p=0,000); odată cu creșterea scorului la tipul de atașament anxios-ambivalent, scade nivelul satisfacției în relația de cuplu. Rezultate menționate confirma ipoteza a doua, potrivit căreia există o relație semnificativă între tipul de atașament și satisfacția maritală la cuplurile tinere.

Concluzii

Rezultatele cercetării atestă că la persoanele din cuplurile căsătorite predomină un tip de atașament securizant, în timp ce la persoanele aflate în concubinaj – tipul evitant; persoanele căsătorite dispun de mai multă securitate decât cele din uniunile de coabitare. Cuplurile căsătorite posedă un nivel mult mai înalt de satisfacție maritală decât cuplurile ce locuiesc în uniunile libere.

Există o relație între tipul de atașament și satisfacția maritală în relația de cuplu. Identificăm o relație semnificativă direct proporțională între tipul de atașament securizant și satisfacția maritală ceea ce denotă că persoanele cu un tip de atașament securizant vor beneficia de o satisfacție mai înaltă în relația de cuplu; o relație invers proporțională între tipul de atașament evitant și satisfacție maritală; și o relație invers proporțională între atașamentul anxios-ambivalent și satisfacția în relație, ultimele două tipuri fiind atașamente nesecurizante, relevând faptul că persoanele cu un tip de atașament nesecurizant vor avea un nivel de satisfacție în cuplu mai scăzut.

Referințe:

1. CIOBANU, I. Repere teoretice ale formării atașamentului în psihologie. În: *Univers Pedagogic*, 2019, nr.1 (61), p.48-53.
2. SROUFE, L.A., WATERS, E. Attachment as an organizational construct. In: *Child Development*, 1977, no.48, p.1184-1199.

3. ORHA, I.L. Teoriile Atașamentului. În: *Revista de Psihoterapie Integrativă*, 2016, vol.5, nr.1, p.67-77.
4. KASAPOGLU, F.; YABANIGUL A. Marital Satisfaction and Life Satisfaction: The Mediating Effect of Spirituality. In: *Spiritual Psychology and counseling*. 2018, p. 177-195.
5. MINUCHIN, S., NICHOLS, M., SCHWARTZ, R. *Terapia de familie. Concepte și metode.* Ediția a șasea. Editura: Pearson Education, 2005.
6. HAZAN, C., SHAVER, R.P. Attachment as an Organizational Framework for Research on Close Relationships. In: *Psychological Inquiry*, 1994, vol.5, no.1, p.1-22.
7. POPESCU, R.*Introducere în sociologia familiei. Familia românească în societatea contemporană*. Iași: Polirom, 2009.

Date despre autori:

Viorica ȘAITAN, doctor în psihologie, lector universitar, Departamentul Psihologie, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Sociologie și Asistență Socială, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova

E-mail: viorica.saitan@usm.md
ORCID: 0000-0001-6979-1531

Elena BRUMĂ, masterandă, Universitatea Transilvania din Brașov, România
E-mail: ellenna.bruma@gmail.com
ORCID: 0000-0001-6420-1205